

Welzijn in Arnhem

Arnhems welzijnsbeleid

Arnhem
GEMEENTE

Voorwoord

Wel-zijn. Dat gun je elke Arnhemmer. Prettig wonen in je eigen buurt. Je daar thuis voelen, anderen kunnen ontmoeten, dingen ondernemen. Daarvoor zijn een boel dingen randvoorwaardelijk. Of je financieel rond kunt komen bijvoorbeeld; goede gezondheid, of de juiste zorg bij ziekte; een fijne woning.

Ook een randvoorwaarde: goed ‘welzijnswerk’. Of dat nou van een geweldige vrijwilligersorganisatie komt, prachtig bewonersinitiatief of van een hoge kwaliteit professionele welzijnsorganisatie. Met goed welzijnswerk kun je een hoop ellende voorkomen. Preventie van ongezondheid, onveiligheid en overlast, en ongelijke kansen.

Maar welzijn is meer dan alleen het voorkomen van. En zeker meer dan alleen maar het voorkomen van zorg(kosten). Het is de ‘sociale basis’ zoals dat met een beetje een beleidsterm heet. Een basis van zaken die het prettig maken om je leven te leiden in Arnhem. Activiteiten voor kinderen en jongeren. Ontmoeting voor ouderen. Een onmisbaar buurthuis. Een leuke plek om zinvol vrijwilligerswerk te doen. Klein geluk is het grote welzijn.

Wat dat betreft zitten we in Arnhem in een mooie startpositie. Veel initiatieven en activiteiten op buurtniveau, vrijwilligersorganisaties om te koesteren, heel goed professioneel welzijnswerk, samenwerkende Arnhemse buurthuizen, ga zo maar door.

Voor de gemeente is het de opdracht om al dat moois te behouden, te versterken en uit te bouwen. En dat terwijl welzijn en preventie alleen maar belangrijker gaan worden. Om langer thuis te kunnen wonen, zorg te voorkomen en ellende voor te zijn. Met minder beschikbaar welzijns- en zorgpersoneel en een sterk vergrijzende samenleving.

Dat gaat ons alleen lukken als we inzien dat de gemeente dit niet alleen kan. Of – gelukkig maar – niet alleen hoeft. Want juist het geheel van wat er al is in Arnhem gaat daarbij ontzettend helpen. De ‘sociale basis’ is al sterk. Maar verdient veel meer duidelijkheid vanuit de gemeente. Inhoudelijke keuzes en helderheid over hoe de gemeente instrumenten inzet en welke activiteiten gefinancierd worden. Duurzame samenwerking met al die partners die zo hard nodig zijn. Met oog voor het kleine initiatief naast de grote professionele organisaties.

Mark Lauriks
Wethouder

Inhoudsopgave

Voorwoord **2**

1. Inleiding **6**

2. Wat is welzijn? **8**

2.1 Welzijn en welzijnswerk 9

2.2 Welzijnswerk als onderdeel van de sociale basis 9

3. Arnhemse visie op welzijn **10**

4. Doelstellingen **12**

4.1 Meer veerkracht bij onze inwoners 13

4.2 Een sterker sociaal en zorgzaam netwerk tussen onze inwoners in de wijk 14

4.3 Minder en kleinere risico's op problemen of de stapeling ervan bij onze inwoners 15

5. Hoe is welzijn in Arnhem nu georganiseerd? **16**

5.1 Huidige situatie 17

5.2 Knelpunten in huidige aanpak 17

6. Transformatie welzijnsveld **18**

6.1 Drie uitgangspunten staan centraal in de uitvoering 19

6.2 Hoe gaan we de doelen bereiken 19

7. Samen aan de slag! **22**

1. Inleiding

Het welzijn van onze inwoners is van groot belang en wordt door vele zaken beïnvloedt, van bestaanszekerheid tot gezondheid, van een fijne groene buurt tot veiligheid, om maar enkele te noemen. Vrijwilligers spelen daarin een rol en ook verenigingen en andere maatschappelijke organisaties, bewonersinitiatieven en welzijns- en zorgorganisaties. Hoe versterkt de gemeente met haar welzijnsbeleid 'de sociale basis' van Arnhem? Hoe dragen we bij aan fijne plekken waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten en samen activiteiten ondernemen? Hoe kunnen we inwoners versterken in hun veerkracht, maar ook hen in staat stellen bij te dragen aan het welzijn van anderen? Om elkaar te ondersteunen en helpen als het even niet lukt en te voorkomen dat mensen buiten de boot vallen en uitsluitend zijn aangewezen op professionele zorg? Deze vragen zijn onderwerp van gesprek tussen gemeente en uitvoerende organisaties en initiatieven in het welzijnsveld. Belangrijke vragen. Want onze samenleving verandert snel.

Onze stad groeit en vergrijst waardoor het beroep op de sociale voorzieningen in de komende jaren nog verder zal stijgen. Bovendien wenden inwoners zich steeds meer en vaker tot individuele en professionele hulp en ondersteuning. Zo is de vraag naar jeugdzorg de afgelopen jaren snel gegroeid. Momenteel maakt 1 op de 7 jongeren tot 18 jaar gebruik van professionele jeugdhulp; dit in tegenstelling tot 1 op de 27 in 2000. Steeds meer kinderen en jongeren doen een beroep op professionele hulp. Tegelijkertijd is de verwachting dat het aantal 80+ers in de samenleving richting 2050 zal verdrievoudigen. De vraag naar zorg stijgt daarmee veel sneller dan het aanbod. De personeelstekorten, hoge werkdruk en oplopende wachtlijsten zetten de toegankelijkheid, de beschikbaarheid en de kwaliteit van onze voorzieningen verder onder druk. Zo is de verwachting dat in 2040 1 op de 4 werkenden in de zorg werkzaam moeten zijn om aan de toenemende vraag te voldoen. Als de samenleving wil dat hulp en ondersteuning voor iedereen nu en in de toekomst toegankelijk, kwalitatief goed en betaalbaar blijft, dan zullen we daar samen wat voor moeten doen. Het welzijnsveld zal zich fundamenteel anders moeten organiseren.

De uitdaging ligt in hoe gaan ons anders organiseren zonder de kracht van het welzijnsveld te verliezen.
Er gebeuren namelijk ontzettend veel mooie en goede dingen in Arnhem. Door vrijwilligersorganisaties, bewonersinitiatieven en welzijnsorganisaties. Hier zijn we als gemeente trots op. Al deze organisaties spelen een onmisbare rol in het welzijn en de cohesie van onze gemeenschap. Ze vormen een belangrijk onderdeel van de sociale infrastructuur. Met elkaar zorgen ze voor een sterk, verbonden en zorgzaam Arnhem.

Om het welzijn, zoals we dat kennen, te beschermen, te ondersteunen en te versterken vraagt dit iets van ons welzijnsbeleid. Samen met onze partners zet Arnhem een toekomstgericht welzijnsfundament neer, waarin gezamenlijk kan worden (bij)gestuurd. Dat vraagt van ons, als gemeente, een andere manier van denken en handelen. Hier zijn duidelijke inhoudelijke uitgangspunten voor nodig en een manier van uitvoeren die past bij onze partners. Om hiermee juist drempels en belemmeringen voor initiatief weg te nemen in plaats van deze te creëren. Dit alles in samenwerking met onze welzijnspartners. Want daar zit de kracht ten aan zien van initiatieven en activiteiten.

2. Wat is welzijn?

2.1 Welzijn en welzijnswerk

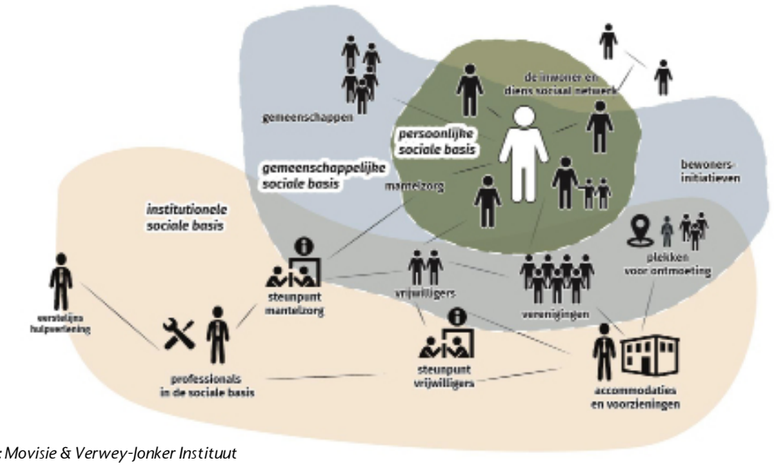
Het welzijn van onze inwoners is de algehele kwaliteit van leven die ervaren wordt. Het gaat dan over fysieke en mentale gezondheid, sociale relaties, economische zekerheid, en een gevoel van zingeving en tevredenheid. Het gaat niet alleen over de afwezigheid van ziekte of gebreken, maar ook over positieve aspecten zoals geluk, voldoening en verbondenheid met anderen.

Welzijnswerk omvat vele activiteiten en diensten die gericht zijn op het bevorderen van het welzijn van inwoners en groepen inwoners. Dit kan variëren tussen preventieve gezondheidszorg en sociale ondersteuning tot educatieve programma's en gemeenschapsopbouw. Elke gemeente maakt daar eigen keuzes in.

2.2 Welzijnswerk als onderdeel van de sociale basis

Wanneer er wordt gesproken over welzijn van inwoners, dan wordt vaak gewezen op het belang van de 'sociale basis'. Het omschrijven van de sociale basis concretiseert en verduidelijkt hoe de samenleving in elkaar steekt, en de rol daarbinnen van inwoners zelf en de overheid. De sociale basis is een breed begrip. In de breedste zin van het woord gaat het om: *'de combinatie van sociale basisvoorzieningen als bewonersinitiatieven, vrijwilligers-organisaties, ondersteuning aan mantelzorgers, professionele organisaties en ondersteuning van kwetsbare doelgroepen. Deze voorzieningen raken aan alle aspecten van het dagelijkse leven: ontmoeting, onderwijs, opvoeding, werk, gezondheid, wonen, bewegen, cultuur en veiligheid. Inclusief de buitenruimte voor ontmoeting en contact'*[1]. We constateren hiermee ook dat de sociale basis breder is dan het welzijnswerk waar we ons in dit beleid op richten. Er wordt onderscheid gemaakt tussen drie elkaar overlappende sferen:

- De persoonlijke sociale basis: dit omvat het netwerk en de sociale contacten van een inwoner in werk en privé.
- De gemeenschappelijke sociale basis: dit betreft de gemeenschap in wijken, verenigingen en ontmoeting.
- De institutionele sociale basis: dit verwijst naar formele structuren en professionele organisaties.

Bron: Movisie & Verwey-Jonker Instituut

De sociale basis verwijst naar een continu samenspel tussen inwoners, vrijwilligers en professionele krachten in de directe leefomgeving van mensen. Het welzijn van onze inwoners is onderdeel van de sociale basis en loopt door de verschillende sferen heen. De gemeente en de hierin opererende organisaties hebben hierin een faciliterende en stimulerende rol. Bijvoorbeeld door het organiseren van welzijnswerk.

1 *Movisie & Verwey-Jonker Instituut (2024). De sociale basis versterken, investeren in de toekomst.*

3. Arnhemse visie op welzijn

Nu welzijn en welzijnswerk zijn afgebakend en de relatie tot de bredere sociale basis is gelegd, zoomen we in op de Arnhemse visie op welzijn.

Welzijn in Arnhem

In Arnhem wonen onze inwoners in fijne buurten, hebben ze sociale contacten en kijken ze naar elkaar om. Inwoners die iets voor een ander of voor de wijk willen betekenen, doen dat actief. Inwoners die in een lastige fase van het leven zitten worden gezien door buren, vrienden, vrijwilligers en professionals en krijgen de ondersteuning die nodig is in hun eigen omgeving. Met elkaar bouwen we aan gemeenschappen waarbij organisaties beter met elkaar en met de beschikbare voorzieningen in de wijk verbonden zijn.

Alle wijken in Arnhem hebben daarin een eigen identiteit. Er komen verschillende culturen, normen en waarden samen. Arnhem heeft wijkcentra, buurthuizen en andere ontmoetingsplekken waar inwoners bij elkaar komen om samen te zijn en elkaar te leren kennen. Er zijn inwoners die zich vrijwillig inzetten voor hun wijk. Dit leidt vaak tot mooie initiatieven en kansrijke projecten. Het kleine geluk dat dit oplevert is uiteindelijk van grote invloed op het welzijn van mensen.

Arnhem is een stad die de veerkracht van de Arnhemmers actief versterkt en vergroot, zowel nu als in de toekomst. Daarom wordt er gemeentebreed gewerkt aan het creëren van sterke, leefbare en zorgzame wijken waar inwoners elkaar kunnen ondersteunen als dat nodig is.

Binnen dit welzijnsbeleid staat het versterken van de sociale basis en preventie van zorg centraal. De focus binnen dit beleid is gericht op het versterken van welzijnswerk en de samenwerking tussen welzijns-organisaties, sociale wijkteams en zorgaanbieders in wijknetwerken.

Onze visie komt voort uit de bredere visie ‘Sociaal Domein in beweging’ die de gemeenteraad van Arnhem heeft vastgesteld, en sluit aan op landelijke ontwikkelingen en akkoorden zoals het GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord), IZA (Integraal Zorg Akkoord), WOZO (Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen) en de Hervormingsagenda Jeugd, Nationaal Actieplan Daklоosheid: Eerst een Thuis en Kadernota ‘Samen aan zet: De volgende stap in de transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis’. Al deze akkoorden wijzen op het belang van een gezonde, veilige en zorgzame leefomgeving met een stevige sociale basis, inclusief goed welzijnswerk.

4. Doelstellingen

Vanuit bovenstaande visie draagt de gemeente een inhoudelijke koers uit aan de vrijwilligersorganisaties, bewonersinitiatieven, professionele welzijnsorganisaties en andere organisatoren van initiatieven die onder dit welzijnsbeleid vallen. Als gemeente werken we samen met deze organisaties aan (welzijns)activiteiten- en initiatieven die bijdragen aan de volgende doelen:

1. Meer veerkracht bij onze inwoners;
2. Een sterker sociaal en zorgzaam netwerk tussen onze inwoners in de wijk;
3. Minder en kleinere risico's op problemen of de stapeling ervan bij onze inwoners.

4.1 Meer veerkracht bij onze inwoners

Een bepaalde mate van veerkracht is essentieel voor inwoners om, ongeacht de tegenslag die ze ervaren, de kracht te vinden om weer op te staan. Veerkracht maakt je flexibeler en vermindert de kans op het ontstaan of het verergeren van problemen. Dit is en belangrijke factor in het welzijn van onze inwoners. De mate van veerkracht verschilt per persoon, per groep en per wijk in Arnhem.

Veerkracht in Arnhem	Arnhem	Nederland
Hoge veerkracht	46,6%	49,3%
Lage Veerkracht	20,0%,	17,3%

Bron: GGD Buurtatlas, 2022

De GGD heeft in 2022 de mate van hoge en lage veerkracht gemeten door vragen te stellen over hoe goed inwoners omgaan met tegenslagen, hoe effectief ze oplossingen vinden in moeilijke situaties, of ze na een moeilijke periode weer snel de oude zijn, en of deze ervaringen hen sterker hebben gemaakt. Uit deze cijfers komt naar voren dat inwoners in Arnhem minder veerkrachtig zijn dan gemiddeld in Nederland. Deze cijfers dienen als nulmeting in de monitoring van de doelen.

In Arnhem wordt daarom ingezet op de factoren die bijdragen aan het versterken van veerkracht. Deze factoren zijn: grip hebben op het eigen leven, sociale ontmoeting[2], onderlinge verbinding in de wijk en wonen in een leefbare wijk. Waarbij de ontmoeting juist tussen verschillende groepen mensen grote waarde heeft. Hierin is niet alleen aanbod belangrijk maar ook (laagdrempelige) ontmoetingsplekken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan onze buurt- en inloophuizen. Hier vindt niet alleen ontmoeting tussen inwoners plaats maar worden er ook laagdrempelig (collectieve) activiteiten georganiseerd die een latere zorgvraag voorkomen. Zij spelen dus een belangrijke rol in de ontwikkeling van gemeenschappen in wijken en buurten.

2 *Waarbij de ontmoeting juist tussen verschillende groepen mensen grote waarde heeft.*

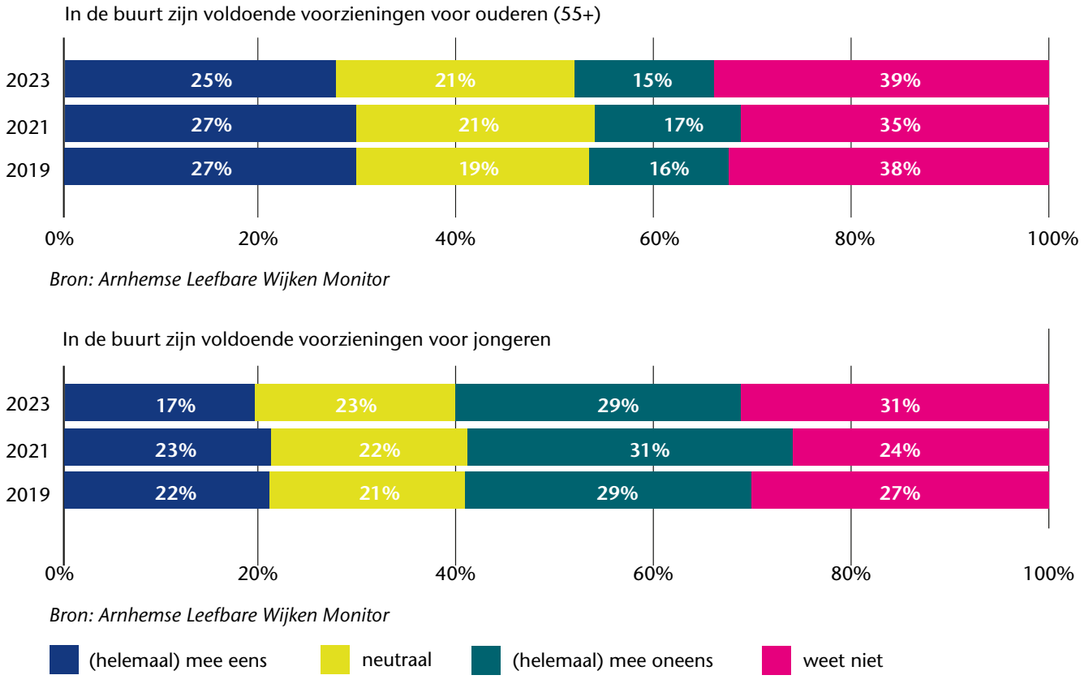
4.2 Een sterker sociaal en zorgzaam netwerk tussen onze inwoners in de wijk

Arnhem wil dat inwoners met een welzijnsvraag of ondersteuningsvraag vaker in de eigen omgeving en binnen het eigen netwerk terecht kunnen. Wanneer inwoners meer naar elkaar kunnen omkijken, met elkaar het gesprek aan kunnen gaan over het vragen en bieden van hulp aan elkaar, dan ben je als inwoner minder afhankelijk van het georganiseerde professionele zorgaanbod en ben je op een makkelijkere manier en eerder geholpen.

Daarom zet Arnhem in op het versterken van sociale en zorgzame netwerken van inwoners in de wijken. Factoren die hieraan bijdragen zijn: de mate van gemeenschapsactiviteiten en vrijwilligerswerk, ontmoetingsmogelijkheden en gezamenlijke projecten in een wijk. Om goed te weten of ons aanbod bij de vragen en problemen die Arnhemmers hebben, maken we de verbinding met de aanwezige partners in de wijken. We leggen daarbij niet alleen de focus op welzijnsgerelateerde inzet, maar stemmen ook af met de sociale wijkteams en/of belangrijke zorgpartijen in de wijk over het aanbod wat zij missen ten aanzien van inwoners met een zorgbehoefte. Dit netwerk van partners wat met ons meedenkt in vraag versus aanbod krijgt vorm in de wijknetwerken zorg en welzijn.

De activiteiten ter bevordering van deze netwerken faciliteert de gemeente door het subsidiëren van bewonersinitiatieven en welzijnswerk, het ondersteunen van vrijwilligerswerk en het organiseren van makkelijk toegankelijke voorzieningen. Een onmisbare schakel hierin is het opbouwwerk. In alle wijken is een duidelijke noodzaak voor het opbouwwerk. In sommige wijken vanwege de achterstanden die er zijn. In andere wijken is de vraag meer preventief gericht op het voorkomen van mensen met complexe problemen en het voorkomen van achterstanden. Opbouwwerkers werken aan krachtige, verbonden gemeenschappen waarin iedereen kan meedoen. Ze doen dit door individuele en groepen inwoners te activeren, te verbinden en te ondersteunen.

Het aanbod van voorzieningen in de wijk is onderdeel van deze netwerken. Via de Arnhemse Leefbare Wijken Monitor is uitgevraagd hoe inwoners het aantal voorzieningen waarderen. Hier komt geen duidelijk beeld uit naar voren als het gaat om voldoende voorzieningen voor ouderen (55+) en jongeren in de wijk. Wat vooral opvalt is het relatief hoge percentage dat dit niet weet. Dit suggereert dat er nog een winst te behalen is in het onder de aanbracht brengen van onze voorzieningen en hierin aanwezige aanbod voor deze doelgroepen.

Bron: Arnhemse Leefbare Wijken Monitor

Bron: Arnhemse Leefbare Wijken Monitor

4.3 Minder en kleinere risico's op problemen of de stapeling ervan bij onze inwoners

Wij staan als stad voor een hoge mate van welzijns- en levenskwaliteit van onze inwoners. Minder en kleinere risico's op problemen of de stapeling ervan bij onze inwoners is daarom een belangrijke doelstelling.

Factoren die hier aan bijdragen zijn: het vergroten van kennis bij inwoners en professionele organisaties over ingrijpende levensgebeurtenissen en het bijkomende risico op het ontstaan van problemen. Maar ook de mate van beschikbaarheid en zichtbaarheid van welzijnsorganisaties en zorgaanbieders in een wijk waar inwoners terecht kunnen als ze zorgen willen delen. Wanneer inwoners weten waar ze terecht kunnen met hun vragen en zorgen, en de organisaties op de hoogte zijn van wie er in de wijk werkt en welke verantwoordelijkheid zij hebben, verloopt de samenwerking beter. Dit maakt het mogelijk om samen risico's te signaleren en preventief te handelen.

Daarom zet de gemeente Arnhem bijvoorbeeld in op het vergroten van kennis over dementie bij ouderen of de mentale problemen waar veel jongeren nu mee kampen. Ook is de gemeente gestart met de opbouw van wijknetwerken zorg en welzijn. En netwerk waarin welzijnsorganisaties en zorgaanbieders wijkgericht samenwerken en aanbod integreren.

5. Hoe is welzijn in Arnhem nu georganiseerd?

5.1 Huidige situatie

De huidige welzijnsaanpak richt zich met name op de stimuleren en faciliteren van vrijwilligersorganisaties, professionele welzijnsorganisaties en (bewoners)initiatieven.

Vrijwilligersorganisaties en bewonersinitiatieven spelen een cruciale rol in het ondersteunen van mensen bij het beter omgaan met tegenslagen in het leven, het bevorderen van onderlinge steun en het voorkomen van problemen. Zij signaleren problemen en betrekken buren of vrijwilligers bij het organiseren van hulp. Door samen op te trekken met een inwoner richting het sociale wijkteam, een zorgaanbieder, de school, gezondheidszorg of de politie. De initiatieven waarvoor inwoners subsidie kunnen aanvragen, zijn gericht op ontmoeten en verbinden. Vrijwilligersorganisaties en bewonersinitiatieven bieden oplossingen die de overheid niet kan bieden. Zij vormen meer dan ooit als brug tussen het perspectief van de inwoners versus systemen en instituties.

Professionele welzijnsorganisaties stimuleren en faciliteren ontmoetingen tussen inwoners, zodat zij elkaar kunnen helpen en samen activiteiten in de wijk ondernemen. Ook brengen zij inwoners met elkaar in contact die graag iets voor elkaar willen betekenen. Ze bieden, binnen een stevig pedagogisch klimaat en activiteiten aan kinderen en jongeren, zodat ze kunnen opgroeien tot betrokken, actieve en gemeenschapsgerichte inwoners. In kwetsbare tijden krijgen inwoners extra hulp en steun om weer op eigen kracht verder te gaan.

Met onze huidige welzijnsaanpak heeft Arnhem een groot kapitaal aan welzijnsaanbod opgebouwd wat gefaciliteerd wordt via vrijwilligersorganisaties, bewonersinitiatieven en/of professionele welzijnsorganisaties. Het huidige welzijnsbeleid geeft dit kapitaal echter te weinig richting.

5.2 Knelpunten in huidige aanpak

In Arnhem lopen we met de huidige aanpak ook tegen knelpunten aan.

- Inwoners, inwonersinitiatieven, vrijwilligersorganisaties en professionele organisaties weten niet goed waar ze aan toe zijn. Dit komt mede door de manier waarop wij ons welzijnsbeleid op dit moment inhoudelijk en financieel georganiseerd hebben. Dit doet geen recht aan de kracht van deze organisaties en hetgeen ze bereiken voor onze inwoners in de stad;
- In sommige wijken is er dubbel aanbod. Meerdere organisaties zijn daar met dezelfde groep inwoners actief. Duidelijke afstemming over wie dan wat doet ontbreekt nog vaak. Voor inwoners die ondersteuning zoeken, kan er hierdoor verwarring ontstaan over waar ze terechtkunnen en welke ondersteuning ze kunnen verwachten en ontvangen;
- Niet van elk initiatief of activiteit is duidelijk wat het voor de inwoner betekent en aan welke doelen het bijdraagt. Dit zorgt voor willekeur in de wijken en gebrek aan focus;
- In sommige wijken mist er aanbod. Niet in elke wijk is er passend aanbod dat aansluit bij de behoeften van de inwoners. Bijvoorbeeld, in wijken waar het aantal jongeren de komende jaren stijgt, is er behoefte aan meer jongerenwerk. Dit zorgt ervoor dat inwoners verder moeten reizen om gebruik te kunnen maken van voorzieningen of ze kunnen geen gebruik maken van het aanbod;
- De samenwerking tussen welzijnsorganisaties, wijkteams en zorgaanbieders is de laatste jaren gegroeid, maar kan nog beter en integraler. Uit gesprekken met deze organisaties blijkt dat het voor inwoners niet altijd duidelijk is bij wie ze moeten zijn bij een ondersteuningsbehoefte en wat ze kunnen verwachten en kunnen krijgen. Rollen en taken zijn over en weer niet altijd helder. De kansen en mogelijkheden van deze samenwerking om samen beter te signaleren en ondersteuning te bieden, kunnen beter benut worden;
- De subsidieregels voor organisaties zijn niet duidelijk en mogen scherper geformuleerd worden. Uit gesprekken met de organisaties in de wijken blijkt, dat het onduidelijk is welke voorwaarden er zijn om een subsidie te ontvangen en dat er een behoefte is aan structurele financiering. Op dit moment ervaren de organisaties hierdoor onzekerheid in hun bedrijfsvoering. Naast duidelijkheid en meerjarige financiering hebben de organisaties ook behoefte aan zekerheid over de koers van het welzijnsbeleid en bijbehorende financiën.

6. Transformatie welzijnsveld

Dit beleidsplan is een eerste stap in de transformatie van het welzijnsveld. Gezien de grote uitdagingen waar Arnhem voor staat, zoals de groeiende stad met een grote woonopgave, de huisvesting voor bijzondere doelgroepen, de leefbaarheid en veiligheid in veerkrachtige wijken, een inclusieve samenleving en de (jeugd)zorgvraag van inwoners, moet de gemeente een sterk beroep op onze inwoners en maatschappelijke organisaties doen. De potentie van onze inwoners en de mogelijkheden van het welzijnswerk kunnen nog beter worden benut.

Hieronder worden eerst de uitgangspunten in de uitvoering van dit beleid toegelicht, gevolgd door een uitleg over de uitvoering ervan.

6.1 Drie uitgangspunten staan centraal in de uitvoering

De uitvoering van het welzijnsbeleid vindt plaats via drie uitgangspunten. Te weten: het vergroten van het maatschappelijke effect van welzijn, duurzame samenwerking met partners en het benoemen van aandachtsgroepen.

6.1.1. Vergroten maatschappelijk effect van welzijn

De gemeente investeert vooral daar waar de meeste impact gecreëerd kan worden. Daarom staan de inhoudelijke doelstellingen van dit beleid centraal in de gemeentelijke sturing. Het is essentieel om inzichtelijk te maken hoe projecten en activiteiten bijdragen aan onze doelstellingen.

6.1.2. Duurzame samenwerking met deze partners

De gemeente investeert in duurzaam partnerschap. Samen dragen we de verantwoordelijkheid om als collectief uitvoering te geven aan dit beleid. De gemeente kan hierin niet zonder onze inwoners, de welzijns-organisaties, sociale wijkteams, de buurthuizen en andere ontmoetingsplekken en de zorgaanbieders. Door met elkaar de behoefte van de stad en de wijk te kennen, kan worden bepaald welke organisaties en aanbod er nodig zijn. In het partnerschap dat we met elkaar aangaan staat gelijkwaardigheid, onderling vertrouwen en nieuwsgierigheid naar elkaar centraal.

Arnhem biedt zekerheid aan organisaties door welzijnsactiviteiten langer en voorspelbaarder te financieren. In plaats van jaarlijks te herzien, borgt de gemeente meerjarige subsidies. Hierdoor kunnen organisaties het welzijnsaanbod verder uitbouwen en samen met zorgpartners nog beter en nauwer samenwerken.

6.1.3. Benoemen van aandachtsgroepen

De gemeente richt zich met dit welzijnsbeleid op inwoners van alle leeftijd, van 0 tot 100+ jaar die ondersteuning nodig hebben. Dit beleid is bedoeld voor mensen die iets willen ondernemen in hun wijk, voor degenen die daarbij (tijdelijke) hulp nodig hebben, of mensen die zich in een kwetsbare situatie bevinden of dreigen te raken en daardoor hulp nodig hebben. We besteden extra aandacht aan kinderen, jongeren, ouderen, vrijwilligers en mantelzorgers. Daarnaast richten we ons op wijken waar het onderlinge contact tussen groepen (buurt)bewoners nog versterkt kan worden.

6.2 Hoe gaan we de doelen bereiken

Bovenstaande doelen voeren we uit door onderstaande concrete instrumenten in te zetten.

6.2.1 Opzetten monitoringsystematiek voor Welzijnsactiviteiten

De gemeente werkt samen met het welzijnsveld, van buurtinitiatief tot aan professionele welzijnsorganisatie, vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid om de sociale basis te versterken. In continue dialoog reflecteren we over de vraag welke activiteiten het beste bijdragen aan de doelstellingen. We monitoren en evalueren met elkaar zowel de inhoud van het werk dat de organisaties en bewonersinitiatieven uitvoeren als de onderlinge samenwerking in de wijk.

De monitoring van de maatschappelijke effecten van ons beleid en de inwonertevredenheid van de activiteiten wordt in fases verder uitgewerkt. Het uitgangspunt is om gebruik te maken van wat er al is

en dit te optimaliseren, zodat ook de administratieve last zo laag mogelijk blijft; dit kan bijvoorbeeld door de inwonerspeilingen die de gemeente tweejaarlijks uitvoert en de monitoring van de organisaties zelf. Daarnaast maken we onderscheid in de mate van monitoring, afhankelijk van onder meer de grootte van de organisatie, het subsidiebedrag en de duur van de subsidie.

6.2.2. Subsidieregelingen welzijn instellen

Er komen subsidieregelingen voor welzijnsactiviteiten. Hiermee stuurt de gemeente op activiteiten die bijdragen aan de inhoudelijke doelstellingen. Componenten die in deze regeling verder worden uitgewerkt zijn de inhoudelijke doelstellingen uit dit beleid en het versterken van sociale contacten en onderlinge verbinding, versterken van een zorgzaam netwerk, samenwerking in de wijk en wijkgericht werken.

Met deze regelingen wordt duidelijk onder welke voorwaarden subsidie kan worden verkregen, de mogelijkheden in de duur van de subsidieperiode en het bijbehorende bedrag. Naast een jaarlijkse incidentele subsidie wordt het ook mogelijk om voor meerdere jaren subsidie aan te vragen. Niet alleen voorkomt dit enige administratieve last bij zowel partner als gemeente, maar het stelt ons ook meer in staat met elkaar te sturen op de inhoud in plaats van energie te steken in het doorlopen van de jaarlijkse subsidiecyclus. Met deze subsidieregelingen komt er duidelijkheid en zekerheid bij de organisaties en inwoners in de stad. Dit geeft ook ruimte voor het verstevigen van het welzijnsaanbod en de integrale samenwerking tussen bewonersinitiatieven, welzijnswerk en andere (zorg) organisaties in de stad en wijk.

6.2.3. Versterken algemene voorzieningen in wijken

Met elkaar zorgen we ervoor dat inwoners sneller hulp krijgen met hun vragen en ondersteuningsbehoeften in hun eigen omgeving. Als gemeente pakken we onze rol door onze algemene voorzieningen te versterken en welzijns- en zorgaanbod op elkaar af te stemmen en samen te organiseren. Dat betekent dat we hulpvragen bundelen en groepsgerichte activiteiten aanbieden, waarin ook aandacht is voor het individu. Voorbeelden zijn ouderbijeenkomsten rondom opvoeding, preventieve jongerengroepen gericht op mentale gezondheid, dagactiviteiten voor ouderen, en geïntegreerd aanbod voor Wmo-zorgontvangers. Deze activiteiten worden op bestaande locaties georganiseerd, zoals woonzorgcentra en buurthuizen, zodat ze dicht bij de mensen zijn die er gebruik van maken.

6.2.4. Verdere uitwerking Beleidsplan Welzijn in deelplannen

Dit welzijnsbeleid is overkoepelend. De aandachtsgroepen binnen het welzijnsbeleid hebben en/ of krijgen een eigen specifieker uitgewerkt (beleids)plan. Daarin staat de specifieke koers voor de groep en de uitvoering ervan. In het vrijwilligersbeleid ligt de focus op het faciliteren en begeleiden van inwoners die vanuit hun intrinsieke motivatie iets voor een ander willen betekenen. Binnen het ouderenbeleid ligt de focus op het inzetten van de potentie van vitale ouderen en het stimuleren van ouderen om actief en ondernemend te zijn, waardoor ze betrokken blijven bij hun buurt en sociale contacten onderhouden. De koers rondom kind- en jongerenwerk richt zich op preventieve en ondersteunende inzet bij zorg om jongeren gelijke kansen te bieden zich te ontwikkelen tot volwaardig jongvolwassenen.

De onderstaande afbeelding geeft een overzichtelijke samenvatting van de transformatie.

1. Vergroten maatschappelijk effect van welzijn
2. Duurzame samenwerking met onze partners
3. Benoemen aandachtsgroepen

Welzijnsbeleid

Doelstellingen

- Versterken veerkracht bij onze inwoners
- Een sterker sociaal netwerk tussen onze inwoners in de wijk
- Minder en kleinere risico's op problemen of de stapeling ervan bij onze inwoners

Welzijn is voor alle inwoners van 0-100+. We geven extra aandacht aan:

Kinderen en jongeren	Ouderen
Vrijwilligers	Mantelzorgers

7. Samen aan de slag!

Vanuit dit beleid en de genoemde thema's en activiteiten volgt verdere uitvoering. Samen met professionele welzijnsorganisaties, wijkteams, zorgaanbieders, buurthuizen, vrijwilligersorganisaties en andere bewonersinitiatieven in de stad gaan we de komende jaren aan de slag. De participatieronde voor dit welzijnsbeleid stemt daarin positief: vanuit verschillende organisaties en initiatieven komt de nadrukkelijke uitnodiging om het vervolg samen op te pakken en de oproep om verder te bouwen op het kapitaal en de kennis die er al is.

Er wordt gestart met het uitwerken van de subsidieregelingen. Daar wil de gemeente vanaf subsidiejaar 2026 mee werken, dus dat vraagt een directe start. In voorbereiding hierop zijn we in 2024 met partners in het welzijnsveld hierover in gesprek gegaan en hebben hen gevraagd wat een dergelijke regeling voor hen betekent en welke do's en dont's zij ons mee willen geven. Deze input nemen we mee en gezamenlijk bouwen we in 2025 verder aan deze subsidieregeling. Hierin is het belangrijk dat we als gemeente werken aan een basisinfrastructuur die duurzaam is. Waarbij we ook kijken of in sommige wijken iets meer of anders nodig is. Het zou bovendien ontzettend zonde zijn om het grote kapitaal wat er aan welzijnsaanbod ontstaan is, niet te benutten bij het werken aan toekomstbestendige uitvoering van het welzijnsbeleid.

Tegelijkertijd faciliteert de gemeente gesprekken met de uitvoerende partners over welke aanvullende activiteiten zij wensen voor hun wijk en/ of de stad om de doelen te realiseren. Ook wordt er besproken hoe zij de uitvoering van de reeds genoemde activiteiten willen aanpakken. Bestaande overlegtafels waar meerdere organisaties samenkomen, zoals wijkplatforms of sociale tafels en reguliere overleggen tussen gemeente en organisatie(s), worden hiervoor benut. Indien nodig, worden aanvullende overleggen georganiseerd. In deze gesprekken worden beschikbare informatie en inzichten verzameld, en bespreken we samen op welke manier deze activiteiten uitgevoerd kunnen worden.